

La llei orgànica de l'educació (LOE) és un nou front que té obert el Govern espanyol. El dijous 1 de desembre és previst que el ple del Congrés de Diputats voti el text de la nova llei. El PSOE, malgrat tot, ha reconegut que la negociació pot durar mesos. Més enllà de la picabaralla i de l'ús partidista que n'està fent el PP, cal estudiar si és positiu per als alumnes que en vint anys hi hagi hagut quatre intents de reforma profunda del sistema educatiu.

Una educació feta a la mida dels que manen

Una vegada més, com ja és habitual cada cop que la Moncloa canvia de masover, l'intent de reforma del sistema educatiu espanyol ha topat amb l'oposició d'alguns sectors de la societat. Tan bon punt, a principis de novembre, la ministra d'Educació, María Jesús San Segundo, va presentar al Congrés de Diputats la proposta de la LOE, la nova llei orgànica d'educació del Govern socialista, el Partit Popular mostrava la seva disconformitat amb el projecte i donava suport a una gran manifestació pels carrers de Madrid; una protesta que va ser organitzada per diverses associacions catòliques de pares d'alumnes i en què també va participar la patronal de l'escola privada, així com destacats membres de l'Església. Paral·lelament, per motius ben diferents, els estudiants d'arreu de l'estat també es manifestaven en contra d'alguns aspectes del text del nou projecte de llei. Mentrestant, però, hi ha altres associacions relacionades amb el món de l'ensenyament que, amb més o menys matissos, es mostren favorables a l'aplicació de la LOE. Tot plegat, però, ha fet pensar en la necessitat d'un gran pacte que assegurí un sistema educatiu estable per, almenys, una generació. El cas, però, és que mentre que els partits de govern canvien, els problemes de fons del sistema educatiu, sobretot en l'àmbit de l'Educació Secundària Obligatòria, gairebé sempre són els mateixos.

Una qüestió de diners. Un dels principals eixos de la controvèrsia d'aquesta reforma educativa és la inversió que l'administració hauria de fer en l'escola pública. Així, el president de la Federació Catòlica de Pares d'Alumnes de València, Guillermo López, es mostra contrari a la LOE i es queixa que la inversió en educació a l'estat espanyol sigui del 4% del PIB, "mentre que a Europa és del 6%". Aquest punt, de fet, també es troba en les reivindicacions dels alumnes. Aniol Santo, secretari general del Sindicat d'Estudiants de Catalunya, reclama una inversió en educació que arribi al 7% del PIB i que, en l'àmbit català, s'hauria de traduir, al seu parer, en uns 6.600 milions d'euros anuals.

En aquest sentit, val a dir que el Govern de la Generalitat de Catalunya, segons els pressupostos per al 2006 presentats a mitjan novembre, destinarà un 17% del total del pressupost a l'educació, percentatge que representa una inversió de 5.000 milions d'euros. Segons la consellera d'Educació, Marta Cid, la inversió en educació a Catalunya s'ha incrementat un 16%, "enfrent del 8% dels governs de CiU", explica.

En relació a la inversió, un altre eix de la polèmica gira entorn del finançament de l'ensenyament concertat; un model d'escola privada que rep ajuts públics a canvi del compromís d'oferir determinades contraprestacions socials. Així, Aniol Santo, secretari general del Sindicat d'Estudiants, es queixa que enguany

l'escola privada concertada hagi rebut, segons ell, més de 700 milions d'euros de la Generalitat catalana, "mentre que encara hi ha 17.000 alumnes instal·lats en barracons". En aquest punt, l'opinió d'Aniol Santo és clara: "ni un euro per a l'ensenyament privat"; un plantejament que també reclama Olga Muñoz, coordinadora de formació de la Federació de Pares d'Alumnes de València: "El diner públic ha de ser per a l'escola pública i la concertada, igual com la privada, s'ha d'autofinançar", diu Muñoz.

La possibilitat que la LOE pugui reduir l'aportació econòmica a l'escola concertada és, per tant, motiu de preocupació per a Josep Díaz, president de la Federació de Centres d'Ensenyament de Catalunya, que es mostra temorós que la nova llei pugui provocar la fi de l'escola concertada. "No volem que s'obrin més centres d'ensenyament públics per tan-

Quatre lleis educatives en vint anys

L'educació obligatòria a l'estat espanyol es va establir el 1857; tot i així, malgrat els intents de renovació pedagògica que es van fer a principi del segle XX i, sobretot, durant la Segona República, el franquisme va representar un entrebanc a la modernització de les escoles. Això es va intentar pal·liar el 1970 amb la promulgació de la llei general d'educació i, posteriorment, ja en democràcia, amb tota una sèrie de lleis que va impulsar la UCD. Malgrat tot, el primer intent seriós de superar l'endarreriment històric de l'ense-

car-ne de privats”, diu Díaz. Segons el president de la patronal catalana de les escoles privades, la concertada fa millor les coses, estalvia diners i, per això, la despesa és un 30% menor que la de l'escola pública. “L'escola concertada és una ganga per al Govern”, assegura.

Admissió d'immigrants. Els opositors a la LOE reclamen el dret dels pares a escollir el centre on han d'estudiar els seus fills; una demanda que topa amb la política d'algunes administracions de redistribuir els alumnes per evitar la concentració de fills de persones immigrades en una mateixa escola. Per això, un dels requisits que l'escola concertada ha de complir per rebre ajut públic és admetre un determinat nombre de nens d'origen immigrant; és a dir, garantir el dret a l'educació de tothom, sense distinció. En aquest punt, Olga Muñoz, representant de la Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes de València, assegura que “el dret a escollir no existeix en la concertada, perquè és el centre qui decideix si admet els alumnes”. En canvi, el president de la Federació de Pares Catòlics de València, Guillermo López, assegura que al País Valencià hi ha centres concertats que tenen més d'un 70% d'immigrants. “L'escola concertada assumeix millor la immigració, ja que proporcionalment supera la pública”, diu López; una opinió

que Olga Muñoz, de la Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes de València, no comparteix en absolut.

Al seu torn, el president de la patronal de centres d'ensenyament privat de Catalunya, Josep Díaz, opina que el problema és que les escoles concertades han de fer un barem de tota una sèrie de requisits per incloure alumnes autòctons, mentre que aquest procediment no cal en els fills d'immigrants. Segons Díaz, “els immigrants tenen més drets que els mateixos catalans, i això fa enfadar la gent”.

D'altra banda, la consellera d'Educació de la Generalitat de Catalunya, Marta Cid, opina que l'elecció de centre no és un dret. “El que ha de fer l'administració és presentar a les famílies una sèrie de preferències”, diu Cid. En una línia semblant, el secretari general del Sindicat d'Estudiants de Catalunya, Aniol Santo, assegura que la llibertat d'elecció és una fal·làcia perquè, segons ell, en molts barris no hi ha places públiques i els estudiants han d'anar a la privada. “El Govern dóna diners als empresaris de l'escola privada i després aquests neguen l'accés als fills dels immigrants o els cobren preus que no poden pagar”, diu Santo.

nyament el va fer el PSOE el 1985 amb la LODE, la llei orgànica del dret a l'educació. A partir d'aquesta llei, en van venir dues més i una altra que ara es troba en fase de discussió parlamentària. Totes elles envoltades d'una forta polèmica.

■ **1990. LOGSE.** Llei orgànica d'ordenació general del sistema educatiu, impulsada pel PSOE. Molts dels seus punts, com l'assignatura alternativa a la religió, encara són vigents. Va augmentar l'educació obligatòria als setze anys i va establir un finançament equivalent als 6.000 milions d'euros. Va ser molt criticada perquè incloïa la promoció automàtica de l'alumne.

■ **2003. LOCE.** Llei orgànica de qualitat d'educació, impulsada pel PP. Va

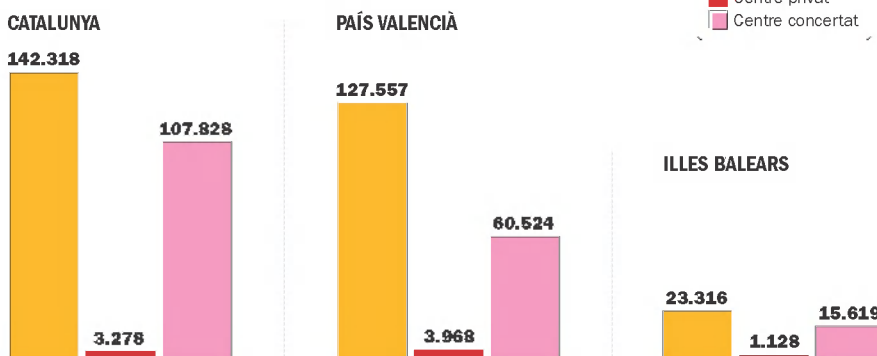
ser molt criticada per l'esquerra perquè volia implantar l'assignatura de religió de manera obligatòria. Va endurir els requisits per a passar de curs, que encara continuen en vigor, i no aportava cap previsió econòmica. També volia incloure la revàlida del Batxillerat. No es va desenvolupar del tot.

■ **2005, LOE.** Llei orgànica d'educació. És la nova llei que vol aprovar el Govern socialista de Rodríguez Zapatero. Ha rebut fortes crítiques de l'oposició i dels sectors més conservadors perquè planteja l'assignatura de religió com a no avaluable i permet passar de curs amb tres assignatures suspeses. Ha previst un finançament de 6.000 milions d'euros fins a l'any 2010.

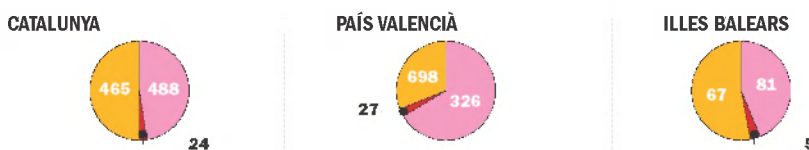
Ensenyament de la religió. El debat sobre si l'escola pública ha de ser laica és, segurament, un dels més difícils de resoldre. Olga Muñoz, coordinadora de formació de la Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes de València, es mostra en total desacord amb l'ensenyament de la religió a l'escola pública. “La religió és un dret, però en l'àmbit privat”, diu Muñoz. En una línia semblant, la consellera d'Educació de la Generalitat de Catalunya, Marta Cid, assenyala que “l'escola sustentada amb fons públics ha de donar una igualtat d'oportunitats i no pot discriminar per motius de creença religiosa”. Aquesta opinió, en canvi, no la comparteix Guillermo López, de la Federació de Pares Catòlics de València, una de les associacions que van participar en la manifes-

Les dades de l'ESO el curs 2002-2003

ALUMNES MATRICULATS A L'ESO

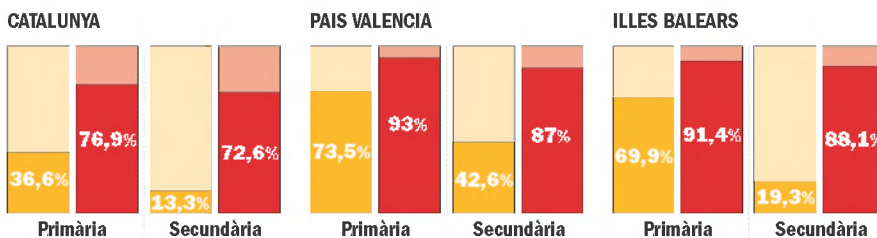

NOMBRE DE CENTRES QUE IMPARTEIXEN ESO

ALUMNES QUE ESTUDIEN RELIGIÓ CATÒLICA (primària i secundària)

Dades en percentatge

Font: Mini-Ten d'Educació i Ciència. Curs 2002-2003.

tació de Madrid. Segons López, la forma com es regularà la religió es molt important i cal, segons ell, que la llei garanteixi l'ensenyament de la religió i que respecti els acords del concordat signat entre l'estat espanyol i el Vaticà.

Fracàs escolar. Un altre dels aspectes que ha escalfat el debat sobre la llei educativa és l'elevat fracàs escolar, un dels més alts d'Europa, que registra l'Educació Secundària Obligatoria a l'estat espanyol. Segons Guillermo López, de la Federació de Pares Catòlics de València, aquest fracàs s'explica perquè no s'ha potenciat prou el valor de l'esforç. Un dels principals problemes de la LOE és, segons López, "que permet als alumnes passar de curs amb tres assignatures suspeses". En canvi, a parer d'Aniol Santo, secretari general del Sindicat d'Estudiants de Catalunya, el problema és la manca d'inversió, "cosa que implica gran massificació de les aules i manca de professors". En aquest punt, Marta Cid, consellera d'Educació del Govern català, alerta del fet que sempre se situï el fracàs escolar de la banda dels alumnes i s'oblidi que l'escola no ho pot fer tot. Cid reclama, en aquest sentit, una profunda reflexió de tothom, també dels pares i dels mitjans de comunicació, sobre quin és el model de societat i els valors que s'estan promovent.

Xevi Camprubi

USTEC veu impossible el pacte nacional

El departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, amb la consellera Marta Cid al capdavant, promou des de fa mesos la necessitat d'un gran pacte nacional en matèria d'educació; una iniciativa que persegueix l'acord entre totes les entitats implicades en el sector de l'ensenyament. En una entrevista apareguda en l'anterior número d'EL TEMPS la consellera Cid parlava de la importància de la signatura d'aquest pacte per assegurar una llei estable per a tota una generació i deia que el pacte està molt avançat perquè tothom està predisposat a signar-lo. A pesar d'aquesta afirmació, el fet és que hi ha alguns sectors del món educatiu que es mostren escèptics davant aquest pacte. Així, Carolina Rius, portaveu del sindicat majoritari de mestres, USTEC-STEs, explica que "tal i com van les converses amb el departament, l'acord és difícil". Els requisits que el sindicat majoritari de mestres demana són, en primer lloc, un compromís que l'escola pública sigui la vertebradora

del sistema educatiu, cosa que, segons Rius, no apareix en el pacte. A més, la portaveu d'USTEC reclama una inversió en educació que suposi el 6% del PIB i que només hi hagi diners públics per a aquells centres "que compleixin escrupolosament els requisits de gratuïtat, de no selecció de l'alumnat i que tinguin una funció social"; una demanda que topa directament amb els interessos de l'escola privada concertada. En aquest sentit, Josep Díaz, president de la Federació de Centres d'Ensenyament de Catalunya, es mostra favorable a qualsevol pacte "sempre que respecti els punts que defensa la federació". Tot i així, el president de la patronal de l'escola privada assenyalava que el pacte hauria de tenir àmbit estatal, "ja que sempre hi ha d'haver una llei més àmplia, diu. Al seu torn, la portaveu del sindicat de mestres opina que "en el nostre país el pacte nacional és impossible, perquè hi ha tota una dreta social ancorada en un procés anterior a la modernitat".